

Vlaams
Parlement

ingediend op **489** (2015-2016) – Nr. 1
30 september 2015 (2015-2016)

Voorstel van resolutie

van Rik Daems, Marc Hendrickx,
Ward Kennes, Güler Turan en Wouter Vanbesien

betreffende het stemrecht van Vlamingen
in het buitenland

TOELICHTING

Dankzij de wet van 7 maart 2002 tot wijziging van het Kieswetboek kunnen Belgen in het buitenland bij de federale wetgevende verkiezingen hun stem uitbrengen. Bij de eerste wetgevende verkiezingen na deze wetswijziging, namelijk die van 2003, schreven 114.677 Belgen in het buitenland zich op de kieslijsten in. Bij de wetgevende verkiezingen van 2007 waren dat er 122.150. Het is duidelijk dat grote aantallen Belgen die in het buitenland verblijven, de wil hebben om deel te nemen aan het democratische besluitvormingsproces, en zich nog steeds betrokken voelen bij de vormgeving van onze maatschappij.

Toch bevatten de bij de wet van 7 maart 2002 aan het Kieswetboek toegevoegde artikelen inzake de stemming van de Belgen die in het buitenland verblijven, een aantal onvolkomenheden. Stemgerechtigde Vlamingen die tijdelijk of permanent in het buitenland wonen, hebben enkel stemrecht voor de federale verkiezingen en niet voor de regionale of de Europese verkiezingen. Die anomalie in de wetgeving zorgt ervoor dat Vlamingen in het buitenland hun democratische rechten beknotten en dat ze in feite hun stem niet kunnen laten horen in domeinen die voor hen van belang zijn. Alhoewel het regionale niveau volgens de Belgische grondwet gelijkwaardig moet worden geacht aan het federale, geeft die situatie toch de indruk dat federale verkiezingen als belangrijker worden beschouwd. Het is absurd dat in het buitenland verblijvende Vlamingen zich wel kunnen uitspreken over de samenstelling van het Federale Parlement, maar dat niet kunnen doen voor het Vlaams Parlement. Zo wordt immers de onterechte indruk gewekt dat voor Vlamingen in het buitenland het Vlaams Parlement onbelangrijk is. Dat is volkomen onjuist.

Vlamingen die in het buitenland wonen, zijn vaak zeer betrokken bij wat er leeft in Vlaanderen en in de Vlaamse politiek. Dat is niet verwonderlijk, gezien het grote aantal Vlaamse bevoegdheden die een impact kunnen hebben op hun leven. Onder meer onderwijs, cultuur, handelspromotie en wetenschappelijk onderzoek zijn regionale materies die een rechtstreekse invloed kunnen hebben op Vlamingen in het buitenland. Zo is de Vlaamse Regering bijvoorbeeld bevoegd voor de financiering van het Nederlandstalig onderwijs in het buitenland.

Bovendien hebben verscheidene regeringen zich zwaar ingespannen om Vlaanderen te profileren als open regio met een duidelijk buitenlands beleid. Ook voor de Vlamingen in het buitenland is het regionale beleid van groot belang. Via de Vlaamse Huizen worden onze ondernemers, kunstenaars en academici in de grote wereldsteden samengebracht. Onze expats worden actief ingezet bij de Vlaamse publieksdiplomatie. Voor hun kinderen voorziet Vlaanderen wereldwijd in Nederlandstalige lessenspakketten. Zulke inspanningen zijn echter zinloos zolang de expats niet volwaardig aan de Vlaamse democratie mogen deelnemen.

Om aan die onrechtvaardige situatie, die een discriminatie tot stand brengt tussen Vlamingen die in het buitenland wonen en Vlamingen die in Vlaanderen wonen, een einde te maken, is het nodig dat het stemrecht voor Belgen in het buitenland wordt uitgebreid tot de regionale verkiezingen. Het is voor dit parlement en zijn missie ook van het grootste belang dat het bij de eerstvolgende verkiezingen mee wordt samengesteld door de in het buitenland verblijvende Vlamingen. De huidige Belgische constructie heeft de bevoegdheid daarover bij het Federale Parlement gelegd. Enkel het federale niveau is bevoegd om die verandering tot stand te brengen. Vlaanderen moet daarop aandringen in het Overlegcomité. Door een duidelijke resolutie willen de indieners echter een duidelijk signaal geven dat ook dit parlement er groot belang aan hecht verkozen te worden door alle Vlamingen in de wereld.

Om te kunnen garanderen dat Vlamingen in het buitenland ten volle hun democratische rechten kunnen uitoefenen, is een uitbreiding van hun stemrecht tot de regionale verkiezingen echter niet voldoende. Op dit moment ondervinden velen onder hen namelijk problemen met de huidige stemprocedure die geldt voor de federale verkiezingen. Zo klaagden velen in het verleden al over het te laat ontvangen per post van de papieren stembrieven, zodat het onmogelijk was om op tijd een geldige stem uit te brengen.

Om te garanderen dat Vlamingen in het buitenland hun nieuw verworven stemrecht in regionale verkiezingen ook daadwerkelijk zouden kunnen gebruiken, moet er daarom ook voor worden geijverd om de stemprocedure te vereenvoudigen. Een interessante piste om de stemprocedure te vereenvoudigen is de introductie van e-voting. Dat zou betekenen dat stemgerechtigde Vlamingen hun stem zouden kunnen uitbrengen via het internet en dat er dus geen behoefte meer zou zijn aan papieren stembrieven die per post moeten worden opgestuurd. In Estland wordt dat systeem al op grote schaal gebruikt in lokale en nationale verkiezingen. Die piste moet dus zeker worden onderzocht op haar haalbaarheid.

Rik DAEMS
Marc HENDRICKX
Ward KENNES
Güler TURAN
Wouter VANBESIEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het feit dat Vlamingen in het buitenland wel kunnen kiezen voor het Federale Parlement maar niet voor het Vlaams Parlement;
 - 2° het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014, nr. 31/1), waarin met betrekking tot het buitenlandse beleid de wens staat uitgedrukt om het stemrecht voor Vlamingen in het buitenland uit te breiden tot de regionale en Europese verkiezingen, idealiter via het invoeren van een systeem van e-voting;
 - 3° de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2014-2019, ingediend door de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 147/1), waarin hetzelfde voornemen wordt vermeld;
 - 4° het federale regeerakkoord 2014-2019, waarin met betrekking tot het buitenlandse beleid vermeld wordt dat de Federale Regering werk zal maken van de uitbreiding van het stemrecht voor Belgen in het buitenland tot de regionale en Europese verkiezingen, waarbij een systeem van e-voting zal worden bestudeerd en waarbij een vereenvoudiging van de organisatie van de verkiezingen wordt vooropgesteld;
- overwegende dat:
 - 1° er volgens de Belgische Grondwet geen hiërarchie bestaat tussen het Vlaamse en het federale niveau en dat federale verkiezingen dus niet belangrijker kunnen worden geacht dan regionale verkiezingen;
 - 2° stemgerechtigde Vlamingen die woonachtig zijn in het buitenland, momenteel niet hun stem kunnen uitbrengen in regionale verkiezingen, ofschoon ze wel stemrecht hebben in federale verkiezingen, wat een ongelijke situatie is;
 - 3° op die manier de onterechte indruk wordt gewekt dat de regionale verkiezingen van ondergeschikt belang zijn;
 - 4° het Vlaams Parlement pas volkomen representatief is als het alle Vlamingen vertegenwoordigt;
 - 5° veel bevoegdheden van de Vlaamse Regering een rechtstreekse impact hebben op het leven van Vlamingen die in het buitenland wonen;
 - 6° de huidige situatie een discriminatie tot stand brengt tussen Vlamingen die in het buitenland wonen en Vlamingen die in Vlaanderen wonen;
 - 7° vele Vlamingen die in het buitenland wonen, tijdens de laatste verkiezingen problemen hebben ondervonden om de papieren stemformulieren op tijd in te leveren en dus een geldige stem te kunnen uitbrengen;

- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° er bij de Federale Regering op aan te dringen het regionale stemrecht voor Vlamingen in het buitenland met gepaste spoed te regelen en er in het Overlegcomité bij de Federale Regering op aan te dringen om zo spoedig mogelijk het stemrecht voor Vlamingen die in het buitenland wonen, uit te breiden tot de regionale verkiezingen;
 - 2° vanuit de overlegstructuren tussen de Vlaamse en de federale overheid toe te zien op een actieve aanpak van dit dossier;
 - 3° er daarbij voor te ijveren om de stemprocedures in het buitenland te vereenvoudigen, waarbij het gebruik van e-voting in dit opzicht een interessante piste is die onderzocht moet worden.

Rik DAEMS
Marc HENDRICKX
Ward KENNES
Güler TURAN
Wouter VANBESIEN